

Geandewei

KERKBLAD

Jaargang 30 - nummer 5
vrijdag 10 maart 2023
editie Dokkum e.o.

Protestantse
Kerk

Waar praat u met uw kinderen over?

Het hart van God

Geloofsgetuige
Sint Patrick

De Joodse wortels
van de kerk

Column Gryt van der Galiën

Gamechangers

In Charkov valt de politie de Sint-Panteleimonkerk binnen, op zoek naar bewijs van banden met Rusland.

Vorig jaar nog verklaarde de Oekraïense Orthodoxe Kerk zich onafhankelijk van het Moskouse patriarchaat. Maar wantrouwen gedijt in oorlogstijd, dus worden deuren van - en hekken bij - de kerk op slot gezet. Gelovigen zeggen: 'Waar moeten wij nu bidden?' Een journalist schrijft: 'De oorlog lijkt een gamechanger te zijn binnen de veelkleurigheid van Oekraïne's godsdienstigheid'.

Pastor Moses Alagbe werkt al twintig jaar hard in de Bijlmerkerk in Amsterdam. Doe wat je hand vindt om te doen voor hen die dat zo nodig hebben; dat gebeurt daar in die Bijlmerkerk. Nu leek deze bevlogen herder met zijn gemeente dakloos te raken. 'De rijken willen het gebied inpikken.' Projectontwikkelaars willen er dure huizen bouwen. Gelukkig schoot de gemeente te hulp, zoals op meerdere plekken bij migrantenkerken in garageboxen et cetera.

In onze eigen omgeving kennen we het 'keuze probleem'. Welke kerk mag blijven, welke moet gesloten? Niet vanwege de bouw van dure huizen of gebrek aan veelkleurigheid. Niet omdat er kwalijke zaken gaande zijn, maar omdat het geld op raakt. Omdat er steeds minder mensen bijdragen om behoud van kerk en voorganger zeker te stellen.

En zo kunnen we het predicaat 'gamechanger' aan meerdere factoren verbinden, zoals ontkerkelijking, corona en oorlog om de hoek. Situaties die zorg(d)en voor veel veranderingen in samenleving en kerk.

Maar let goed op lieve mensen! er zijn ook schitteringen waar te nemen die zorgen dat je de moed erin houdt. Schitteringen die zich opwerpen vanuit een stroom van zogenoemde verlieservaringen. Want de vraag: 'Waar moeten wij nu bidden?' lost zich op in het metrostation waar Oekraïne kerst heeft gevierd. In huiskamers waar mensen/buren 'samen' bidden en de kerkdienst volgen op TV met koffie erbij. En in de veelkleurigheid van kerkelijk keukens, waar vrijwilligers wekelijks koken voor velen met energiearmoede en waar de Paaskaars nú naast het aanrecht brandt. Zo mogen al die mensen - deze pioniers - met hun warme harten en gebeden 'gamechangers' voor Gods nieuwe wereld zijn!

Gryt van der Galiën-Dorenbos uit Damwâld is gepensioneerd kerkelijk werker

Meditatie Het hart van God

'Alzo lief had God de wereld, dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.'

Johannes 3:16

door da. Hilde Graafland

Vandaag wil ik schrijven over het hart van God. Zijn hart, dat wij in de Kerstnacht al op tedere wijze horen kloppen, maar dat wij, ook al is het op verborgen wijze, het meest en sterkst horen in de Veertigdagentijd op weg naar Golgotha en Pasen.

De Veertigdagentijd begint op Aswoensdag, dit jaar was dat 22 februari. Ik vind het altijd even een drempel. De Adventstijd begroet ik met vreugde. Maar de Veertigdagentijd voelt anders. Ik moet mee, achter Jezus aan, de diepte en de pijn in, om daar niet alleen zelf het hart van God te horen kloppen, maar om het ook door te kunnen geven aan de gemeente.

Ik denk aan Johannes 3:16: *Alzo lief had God de wereld, dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.*

Het beste dat Hij geven kan

Met Kerst herdenken we, dat God Zijn Zoon geeft in de geboorte van het Kind in die armoedige stal, bescheiden, arm, zonder glans, machteloos. Hij laat zo zijn liefde zien. Op uiterst persoonlijke wijze. Het zegt iets over Gods wijze van doen. Zijn liefde stroomt niet diffuus alle kanten op, maar wordt concreet, wordt 'mens' in Christus.

Hier is het beste dat Hij geven kan. Het liefste. Het enige. Hierin geeft God Zichzelf. En slaat Hij een brug naar ons mensen. U is heden de Bevrijder-en-Redder geboren.

Met Kerst zien we, dat God niet onbewogen en ongedeed op een afstand blijft kijken. Hij komt zelf in onze wereld en ons bestaan. Niet om ons te gronde richten. Hij wil ons en onze wereld redden!

Hij doet het grondig. De Heer wordt niet alleen de wereld ingestuurd. Hij wordt deel van haar. Hij houdt geen afstand. Hij spaart zichzelf niet. Hij schuwt het niet zijn handen aan ons vuil te maken.

In de Veertigdagentijd krijgen de woorden een steeds grimmiger klank. Dat een kribbe je wieg is, ach, dat is wel treurig, maar daar is overheen te komen. Maar als je onrecht moet lijden, als je verraden wordt en mensen je laten vallen, als je vernederd en gemarteld wordt en uiteindelijk aan het kruis je einde vindt, van God en mensen verlaten... Dat is een onmogelijke mogelijkheid.

Jezus is die weg gegaan. Hij heeft geleden en is gestorven... ook voor ons. Dat is onverteerbaar, toch? Dat is toch wreed... van God... (of waren wij het die het deden?) En is het juist liefde van God, liefde tot de dood...liefde dwars door de dood heen? Hier gaat er iets dagen in het Evangelie. Hier hoor je opeens Gods hart kloppen. En wordt alles anders. Hou je je adem in en ben je stil.

Alzo lief heeft God de wereld - dit is de diepste oorzaak en de laatste eenvoud. God heeft jou en mij zo hartstochtelijk lief, dat Hij alles, Zichzelf, ervoor over had om jou en mij te redden. Zó belangrijk zijn wij voor Hem (en niet alleen wij, alle mensen, alle schepselen).

Hij wil niet zonder ons zijn. Hij is met al Zijn liefde, met al het verlangen van Zijn hart, op ons gericht. Maar wat kost Hem dat onnoemelijk veel! Hier hoor ik Zijn hart het meeste kloppen! En daarom ga ik weer met liefde de 40-dagentijd in. Hem achterna. Dichtbij Zijn hart...!

Da. Hilde Graafland is predikant van de Protestantse Gemeenten Ternaard en Holwerd

Leesrooster

Week 11, 12 t/m 18 maart

zondag	Psalm 25:12-22
maandag	Numeri 14:11-25
dinsdag	Numeri 14:26-35
woensdag	Numeri 14:36-45
donderdag	Psalm 5
vrijdag	Romeinen 7:1-12
zaterdag	Romeinen 7:13-25

Week 12, 19 t/m 25 maart

zondag	Romeinen 8:1-11
maandag	Romeinen 8:12-21
dinsdag	Romeinen 8:22-30
woensdag	Romeinen 8:31-39
donderdag	Numeri 20:1-13
vrijdag	Numeri 20:14-21
zaterdag	Numeri 20:22-29

Persoonlijk Geloofsoverdracht

Kinderen en jongeren gaan nog steeds naar school. Net als twintig of veertig jaar geleden. Wel is het onderwijs veranderd. Zoals alles in de samenleving wordt ook het onderwijssysteem voortdurend gereorganiseerd. Vormen van onderwijs, gebruikte middelen veranderen, maar ook inhoudelijk worden accenten anders gelegd. Van een gebrek aan kennis over één of ander onderwerp kun je nauwelijks onze kinderen en jongeren de schuld geven. Dat is het gevolg of de schuld van het systeem dat door ouders en ouderen en beleidsmakers voor onze jongeren wordt bedacht.

door ds. Herman F. de Vries

Holocaustontkenning

Gelukkig zijn er nog veel kinderen die onderwezen worden over die zwarte bladzijde uit onze geschiedenis: '40-'45 en de Holocaust. Ik geef gastlessen voor 'Na de oorlog' (www.nadeoorlog.nl) op basisscholen in Groningen en Fryslân, voornamelijk aan groep 7 en 8. Rondom die ene gastles is een lesprogramma ontwikkeld en vaak wordt er ook een excursie aan gekoppeld, bijvoorbeeld naar Westerbork. Kinderen worden in en rondom de gastles uitgedaagd om te reageren en het gesprek over discriminatie, uitsluiting en geweld wordt gevoerd. Soms word ik maanden later ergens in Fryslân door een kind begroet: 'Hé, meneer de Vries. Ik ken u nog. En we hebben het thuis over uw les gehad.'

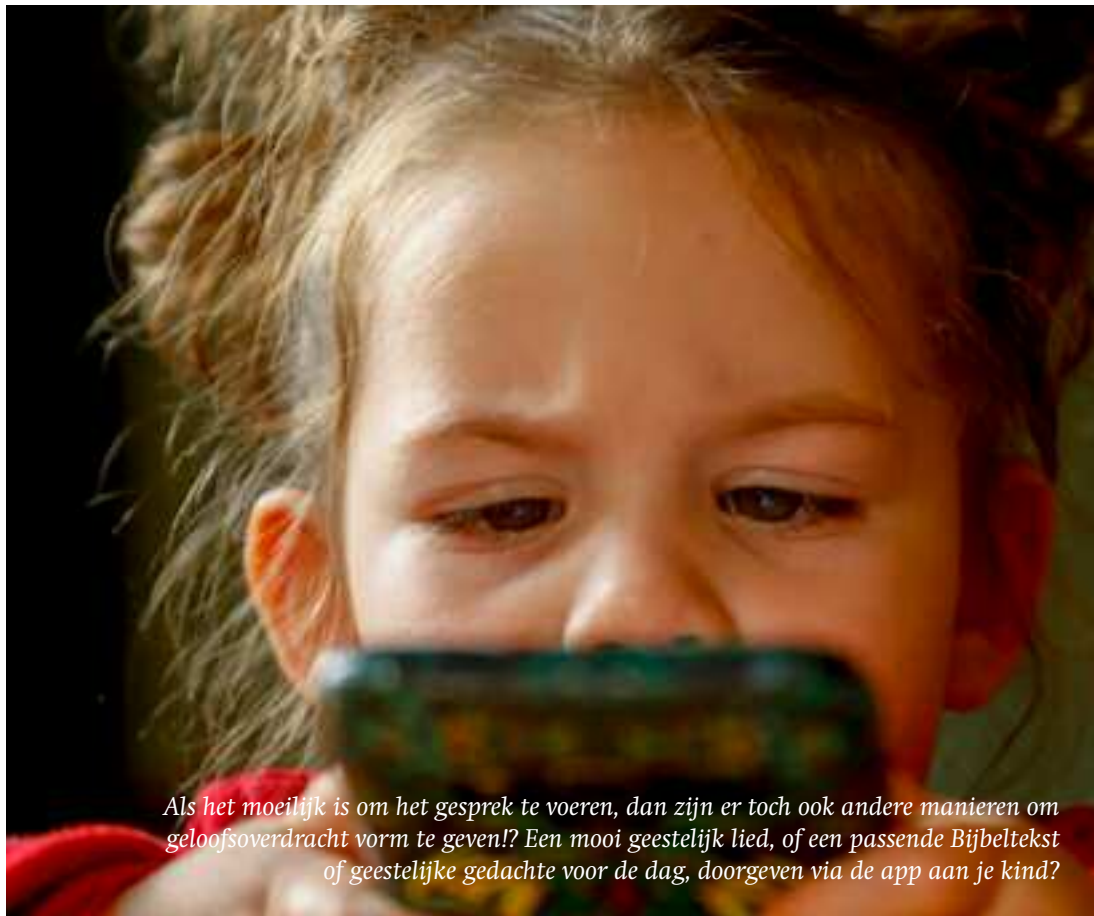
Als er geen of amper les over de Holocaust wordt gegeven, en als het er thuis nooit over gaat, hoe zou een kind dan ook maar iets over deze donkere periode in onze vaderlandse geschiedenis kunnen weten? Onkunde en ontkenning liggen in elkaars verlengde. Op de meeste scholen is er aanzienlijk meer aandacht voor ons slavernijverleden dan voor de Holocaust. Dat zijn keuzes die wij als samenleving maken. Hoe worden die keuzes gemaakt? Wie maken die keuzes? En waarom worden deze keuzes zo gemaakt?

Catechese

Ik kom nog uit een tijd waarin een groot deel van de werktijd van een predikant besteed werd aan catechese. Op meerdere avonden in de week kwamen verschillende groepen langs. Ik herinner mij een tijd van drie catechese groepen achter elkaar - en in dezelfde week nog een avond met twee groepen. Op een derde avond in de week werd nog belijdeniscatechisatie gegeven.

Nu is er geen of nauwelijks catechisatie meer. Omdat onze kinderen dat niet wensen? Of omdat ouders en beleidsmakers in de kerken die keuze maken voor hun kinderen? Passen wij ons aan aan de tijd, aan menselijke ontwikkelingen? Of wordt Psalm 78 nog gelezen en gedaan? Wordt verlangen nog gewekt en vervolgens gevoed?

Het hoeft niet op de manier van vroeger. Maar geloofsoverdracht is nog steeds van belang, ook in deze tijd, om in de toekomst verzekerd te kunnen zijn van een groep mensen die kennis van geloofszaken heeft. Wij maken het in onze tijd mee dat de ene na de ander kerk

Als het moeilijk is om het gesprek te voeren, dan zijn er toch ook andere manieren om geloofsoverdracht vorm te geven!? Een mooi geestelijk lied, of een passende Bijbeltekst of geestelijke gedachte voor de dag, doorgeven via de app aan je kind?

sluit. Maken wij het ook mee dat er een nieuwe generatie opgroeit die de Bijbel niet meer leest, niet meer kent en bestudeert en bespreekt? Het gaat namelijk toch ook om kennis. Wie van rekenen gaat houden, moet ook rekenen geleerd hebben. Wil ons geloofshart tot leven komen, dan zal je moeten leren wat geloven betekent en inhoudt.

Waar praat u met uw kinderen over? Of als het moeilijk is om het gesprek te voeren, dan zijn er toch ook andere manieren om geloofsoverdracht vorm te geven!? Een mooi geestelijk lied, of een passende Bijbeltekst of geestelijke gedachte voor de dag, doorgeven via de app aan je kind? Wees creatief en inspireer jezelf en anderen door manieren te bedenken die bij jou passen en bij jouw kind. Onkunde kan zomaar ontkenning worden: 'God bestaat niet. Het zijn allemaal maar sprookjes, menselijke bedensels'. Dat willen we als ouders toch niet horen en laten gebeuren?

Wat leren wij?

Je hebt jongeren die vele uren per dag gamen. Of die dagelijks één of meerdere uren sporten. Mensen die uren per dag Netflix kijken. Iedereen heeft het druk en niemand heeft meer tijd. Toch is er nog net zoveel tijd als er

veertig jaar geleden was. We besteden onze tijd echter anders. Een mens heeft tijd en maakt tijd vrij voor iets dat hij of zij belangrijk vindt.

Vinden wij het nog echt belangrijk dat onze kinderen leren over de God van Abraham, Izaäk en Jakob en over het volk van God dat in oude tijden en in meer recente tijden werd vervolgd, maar ook verlost? Vinden wij het nog belangrijk om over Jezus te vertellen? Hoe vaak per dag nemen wij de Naam van Jezus nog in de mond? Als zegen dan? Of als vloek?

De Geest van Jezus kan niet waaien als wij Zijn Naam niet meer kennen als bringer van heil, troost, vergeving en eeuwig leven. Johannes 17:3 immers: 'Het eeuwige leven, dat is dat zij U kennen, de enige ware God, en Hem Die U gezonden hebt, Jezus Christus'. Onkunde leidt een mens zomaar tot ontkenning van het eeuwige leven.

ds. Herman F. de Vries is predikant in de Protestantse Gemeenten van Feanwâlden en Feanwâldsterwâl en van Ljussens en Moarre en redactielid van Geandewei

Geloofsgetuige

Sint Patrick

Ik kan niet zwijgen over zulke grote zegeningen en zo'n groot geschenk als de Heer mij gegund heeft in het land van mijn gevangenschap'

* plm. 400, Engeland

† 17 maart 461, Saul bij Downpatrick, Ierland

Duizenden heeft hij gedoopt, veel kerken gesticht. Al sinds de zevende eeuw wordt hij vereerd als beschermheilige van Ierland. Zijn vaste symbool is een klavertje drie. Het zou door hem gebruikt zijn om de leer van Gods drie-eenheid uit te leggen. Doordat Ieren zich over de hele wereld verpreidden werd Saint Patrick in veel landen een feestdag, met veel groen. Geliefd is ook de 'Ierse reiszeggen' die aan hem wordt toegeschreven: 'De Heer is voor u om u de juiste weg te wijzen...' Maar of de woorden wel echt van hem zijn?

Patricius Magonus Sucatus werd geboren aan de westkust van Engeland als zoon van de Romeinen Calpurnius en Conchessa. Vader was een diaken, opa een priester. Als zestienjarige werd Patrick gevangengenomen door binnenvallende zeerovers en als slaaf verkocht aan een Iers stamhoofd, de druïde Miliuc. Hij moest werken als veehoeder, aldus zijn *Confessio*, een terugblik op zijn leven.

In de Ierse open lucht wordt bidden een gewoonte voor hem, ongeacht sneeuw of ijs. 'Meer en meer kwam de liefde van God en de eerbied voor God in mij, en het geloof groeide en mijn geest werd geoefend, totdat ik wel honderd keer per dag bad en in de nacht bijna evenveel'.

Na zes jaar hoort hij in een droom een stem: 'Je gaat naar huis. Zie, je schip ligt gereed.' Hij neemt de benen. Gevaarlijk voor een weggelopen slaaf. Hij vindt een schip en komt via een avontuurlijke reis weer thuis. Maar daar hoort hij in een droom weer een stem om terug te komen. Hij volgt in Frankrijk een scholing tot geestelijke en keert terug naar Ierland voor de evangelieverkondiging.

Hij kent de taal en de gewoontes. Hoewel er al christendom in Ierland is, blijft het een riskante onderneming. Er is oppositie van druïden. Eens moet hij zich verdedigen tegen een beschuldiging van zelfverrijking, terwijl hij juist grote geschenken weigerde en gewoon was te betalen voor begeleiders en beveiligers. Patrick streefde naar een leven 'in goed vertrouwen jegens de heidenen.' Het mocht niet gebeuren dat om hém Gods Naam gelasterd zou worden. Ze zouden ook niet vervolgd mogen worden.

Door het verhaal van Patrick heen schemert nog de invloed van de cultus van de zon, populair onder Romeinen en Kelten. Maar hij weet dat die zon niet altijd blijft schijnen. Patrick vertrouwt op de blijvende kracht van een andere zon: Jezus Christus.

Harmen Jansen

Byldspraak - Willem Wilstra

Jild foar wetter

De grûn is wer droech yn Kishenyi - Oeganda. Boer Charles Byarugaba hat by dat doarpke in pear bunder lân oanlein mei kofjebeanen, bananebeammen, mango's en oare soarten griente, iten foar de mienskip dêr. Charles hat syn lânbou-yngenieurpliding yn Nederlân dien en wat praktyk yn Waskemar.

Ds. Rolf Boiten is fanút de Janssens Stichting 1 in aksje begûn om Charles te helpen om oan wetter te kommen. Lokkich is dêr grûnwetter foar hannen. As der in motorpomp oanskaft wurde kin, liedingen oanlein en in wetterbuffer boud, dan kin it lân irregearre wurde. Earder al is mei sukses in skoalle opset en boud mei Nederlânske finansiering. Frou Aafke de Jong silger har namme is der oan ferbûn.

Mei de realisaasje fan de nije folder hie Rolf Boiten foar de makkers in symboalysk fleske wetter klearset, mei dit liet:

*Ons hart is als een dorstig land, dor en verlaten,
Het draagt geen vrucht tenzij u komt in overvloed met water.
Dan wordt de dorre aarde groen, en groeit nieuw leven.
Ons ondanks, komt een nieuw seizoen: een paradijs wordt ons gegeven.
Wie tot U bidt, wordt als een boom aan frisse stromen.
Zijn loof vreest zelfs de droogte niet, zijn vruchten zullen komen.
Als takken tot U uitgestrekt heft hij zijn handen:
'Heer laat de vrucht door U verwekt, nieuw leven brengen ook aan anderen'.
Zo wachten wij: laat ook aan ons Uw vruchten groeien.
Dan wordt de aarde tot Uw hof, waar al uw kinderen open bloeien.*

De actie 'Geld voor water' heeft als doel een bron aan te boren, een pomp(gebouwtje), waterleidingen en opslag te bekostigen zodat de aarde van Kinhenyi weer opbrengst kan geven. Inlichtingen bij E.R. Visser (06) 5373 5140, er.visser@hetnet.nl. Doneren kan op NL25 ABNA 0483 8983 64 van Doopsgezinde Gemeente Drachten - Ureterp, o.v.v. Charles

Geandewei Kerkblad voor de Protestantse Kerk in Fryslân

Hoofredacteur: Arjen Bakker
Romptastrjitte 15, 9036 PK Menaam
T. (0518) 750 276

Advertenties: Media advies Theo Wijbenga
T. (06) 51426179 (8:30 - 13:00 u.)
E. advies@theowijbenga.nl

Vormgeving, druk, post- en digitale abonnementen:
Dekker Creatieve Media en Druk,
E: administratie@geandewei.nl

Familieberichten: Jaap Hoogenboom
T. (0592) 785 484
E. info@hoogenboom-communicatie.nl

Kopij algemeen deel: uiterlijk 15 dagen voor verschijnen naar redactie@geandewei.nl

Achtergrond

De Joodse wortels van de kerk

De christelijke traditie is vanaf het allereerste begin verworteld met de Joodse gemeenschap, het jodendom zit in de haarvaten van de kerk. Gaandeweg heeft de kerk zich echter van die wortels losgezongen en soms zelfs alle banden verbroken of ontkend.

door dr. Piet van Midden

Jezus was een Jood. Dat klinkt als het intrappen van een open deur. Maar die deur staat niet zo spreekwoordelijk open als je wellicht zou denken. Laat ik een voorbeeld geven.

In de kerk eindigt het kerstverhaal doorgaans met de herders die teruggaan naar hun schapen, God lovend en dankend om alles wat ze hadden gehoord en gezien (Lucas 2:20). Maar het verhaal gaat verder. Het kerstkind is terechtgekomen in een joods gezin. Op de achtste dag na zijn geboorte krijgt het de naam Jezus, op de dag van zijn besnijdenis (illustratie). Een Joods feest zou je zeggen. Maar het is in de Rooms-Katholieke Kerk het feest van de Heilige Familie geworden. Het kind is als het ware aan Maria geschonken. Van een Joodse vrouw is zij de moeder Gods geworden.

Jongste kerk was Joodse kerk

Jezus was een Jood, en niet de stichter van de christelijke kerk. Ik weet niet van wie het volgende citaat is, maar sprekend vind ik het wel: 'Christus heeft het Koninkrijk van God gepredikt, maar moet met de kerk genoeg nemen.' De jongste 'kerk' was een beweging rond Jezus, een Joodse variant op het veelkleurige jodendom van die tijd. De leden werden 'de mensen van de Weg' genoemd, namelijk van de weg van Jezus (Handelingen 9:2). Degenen die zich bij die beweging aansloten, waren Joden die zich in die weg konden vinden. Ze hadden niet het idee bezig te zijn met het stichten van een nieuwe groep. Ze hingen Jezus aan, die zij beschouwden als hun Messias.

Mensenwerk of Gods werk

Wat Jezus zei en deed, paste in de meeste gangbare opvattingen. In tegenstelling tot sommige anderen die in die tijd voor zichzelf begonnen met een groepje of messiaanse neigingen hadden, zoals Teudas en Judas (Handelingen 5:36-37). Zij werden aangepakt en hun volgelingen werden uit elkaar geslagen. Het oordeel van farizeeër Gamaliël, lid van het Sanhedrin, is eenvoudig: 'Houd u afzijdig van deze mensen en laat hen begaan, want als het mensenwerk is wat ze nastreven, zal het op niets uitlopen, maar als het Gods werk is, zult u niets tegen hen kunnen uitrichten.' (Handelingen 5:38-39) Misschien zou je voorzichtig kunnen concluderen dat deze farizeeër gelijk heeft gekregen. De volgers van Jezus zijn tot op de dag van vandaag te vinden in kerken wereldwijd.

Wat heeft de christelijke traditie hiervan gemaakt?

In de kerk wordt vaak gefocust op de confron-

terende gesprekken tussen Jezus en de farizeeërs of (andere) schriftgeleerden. De pointe daarvan gaat velen voorbij, omdat de gesprekken vaak gaan om en over de toepassing van de Thora, het eerste deel van de Hebreeuwse (Joodse) Bijbel (de vijf boeken van Mozes). Hier wrekt zich een verschil in de manier waarop wij bijbellezen ten opzichte van hoe de Joodse traditie dat doet. Het Hebreeuwse woord voor 'gebod' is o.a. mitswa, maar dat betekent ook 'goede daad'. Een mitswa (of mitswe) is wat je graag doet voor God en voor elkaar. Daarover gaan de gesprekken van Jezus met de farizeeërs dan ook vaak.

Kort samengevat

Jezus was een Jood.

De kerk is een uitingsvorm van wat ooit een beweging rond de Joodse Jezus was.

In de Joodse traditie is (fel) discussiëren over de Thora gebruikelijk. Dat zie je terug in de gesprekken tussen Jezus en de farizeeërs, en in de brieven van Paulus.

In het Johannes-evangelie zie je de groeiende tegenstelling tussen 'de Joden' en de volgers van Jezus ontstaan.

Het denken van de geëxcommuniceerde Marcion is nog steeds terug te vinden in de christelijke traditie.

Jezus was in zekere zin een farizeeër. Als je dat hardop in de kerk zegt, oogst je weinig bijval, maar het is niet anders. De manier waarop die gesprekken in de evangeliën worden weergegeven, verraden een bepaalde stijl van discussiëren. Er gaat een verhaal over een vader die met zijn zoontje langs een joods leerhuis loopt. Het is binnen een lawaai van jewelste. Het kind roept: 'Papa, ze hebben vreselijke ruzie!' Waarop de vader antwoordt: 'Nee, m'n kind, ze hebben de Thora zo lief.' Deze manier van discussiëren zie je ook terug in sommige brieven van Paulus.

Tegenover elkaar

Uiteindelijk is het wel verkeerd gegaan: de Jeruzalemse Joden en die van de Weg van Jezus - die inmiddels christenen worden genoemd - zijn uit elkaar gegaan en tegenover elkaar terechtgekomen. Kijk maar naar het evangelie van Johannes. Daar zie je dat ze niet meer door één deur konden. Er wordt daar over 'de Joden' gesproken, wat al wijst op een groeiende tegenstelling. Er ontstonden allerlei discussies over het vieren van de Joodse feestdagen, en over de vraag of je je moest laten besnijden of niet. Mensen met een niet-Joodse achtergrond begonnen er heel anders over te denken, veel hoefde voor hen niet meer. Ook nam de zondag de plaats in van de sabbat.

Losgezongen van de wortels

Het jodendom zit dus in de haarvaten van de kerk. De christelijke traditie is vanaf het allereerste begin op allerlei manieren verworteld met de Joodse gemeenschap, maar heeft zich van die wortels losgezongen of soms zelfs alle banden verbroken of ontkend.

Het beroemdste voorbeeld daarvan is Marcion, een rijke reder uit Sinope aan de Zwarte Zee, die een kerkgemeenschap stichtte in Rome en een eigen canon opstelde: een evangelie en een paar brieven van Paulus. Daaruit verdween het Oude Testament. Het Nieuwe Testament werd 'ontjoodst'. Er bleef dus niet veel over van de Schrift. Marcion dacht vanuit een tegenstelling: de God van het Oude Testament is een en al een wraakzucht en die van het Nieuwe Testament is een God van liefde. Marcion is nog lang niet uit de kerk verdwenen, al is hij al snel geëxcommuniceerd. Zijn idee - de tegenstelling tussen de God van het Oude Testament tegenover de God van het Nieuwe Testament - is de eeuwen door in de kerk blijven hangen.

Piet van Midden is emeritus-predikant en docent Hebreeuws aan de Universiteit van Tilburg.
Bron: protestantsekerk.nl

Column Jannie Shacholi

Uit het zand getrokken

'Ik heb je bij je naam geroepen, je bent van mij... Want ik, de HEER, ben je God, de Heilige van Israël, je redder!'
Jesaja 43:1b-3a

Het eerste gedeelte van deze verzen wordt in Nederland vaak gebruikt bij de doop van baby's, kinderen en volwassenen en het tweede gedeelte als bemoediging dat God er zal zijn in moeilijke situaties, dat Hij je redt. Zoudt u vers 2 ook willen lezen in uw Bijbel en daarna in gedachten eraan toevoegen: 'Word je bedekt door de aarde – hij zal je niet opslokken?'

Ik ben zichtbaar geraakt deze dagen. Waarom? Eén van de vrouwen die deelnam aan onze Vrouwen-Discipelschapstraining in West-Afrika stuurde een video naar ons met daarin het hartverscheurende tafereel van een pasgeboren baby, half begraven in het zand. Beide beentjes en één armpje staken er nog uit. Het half bedekte gezichtje hapte zichtbaar naar adem. De navelstreng zat er nog aan... Mijn hart brak! Een onschuldig kind, ongewenst! Wat voor de moeder de reden is geweest om dit te doen, is niet bekend. Het kan van alles zijn; armoede, verkrachting, angst, paniek, noem maar op. Gelukkig is de baby uit het zand getrokken. Het kindje ligt in het ziekenhuis en maakt het naar omstandigheden goed.

De volgende dag kreeg ik een foto vanuit Nederland, met het vreugdevolle bericht van iemand die een prachtig kleinkind had gekregen, alles gezond en wel en gehuld in mooie moderne kleertjes, een mutsje en dekentjes. Goed ingepakt en vol liefde en warmte in de wieg gelegd. Wat een contrast! Tegen beide kinderen zegt God: 'Ik weet wie je bent, je bent van mij!'

Begrijpt u het nog? Het voelt soms zo oneerlijk hier in Afrika. Zoveel leed en ellende, zoveel jonge meiden zwanger, zoveel onkunde, zoveel abortussen. Van alle jonge meiden die eindigen in de mortuaria in Zambia is het grootste gedeelte overleden door een door hen zelf uitgevoerde abortus. Allemaal kinderen en jonge meiden die God kent, die Hij bij naam roept en voor wie Hij een redder wil zijn. Want Hij is God, de Heilige van Israël.

En dit is juist waarom ik mijn werk doel! Proberen zoveel mogelijk vrouwen te bereiken en te bemoedigen dat ze van waarde zijn en dat er een God is die voor ze zorgt! Bidt u mee voor de moeders en hun kinderen?

Jannie Shacholi-Dijkstra werkt voor Operatie Mobilisatie in Zambia - jannieinmission.com

Actueel

Wie maakt de dienst uit?

Ooit kwam de kwestie 'Wie maakt de dienst uit?' ter sprake tijdens een ontmoeting van Jezus met Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs (Marcus 10: 35-45). Jezus zei toen: 'Jullie weten dat de volken onderdrukt worden door hun eigen heersers en dat hun leiders hun macht misbruiken.' Dat is inderdaad nogal eens het geval. *door dr. Jan Dirk Wassenaar*

We zien het sinds de inval van Rusland in Oekraïne, nu een jaar geleden. We worden daar ook weer bij bepaald door de vreselijke aardbeving in Turkije en Syrië. Er zijn berichten dat de regimes de hulpverlening nog wel eens in de weg zitten, waarbij politieke motieven in het spel zijn.

Ja, het zijn respectievelijk Poetin, Erdogan en Assad die de dienst uitmaken. Zo gaat dat in deze wereld nogal eens bij heersers en leiders. Dat was ten tijde van Jezus zo, dat is nog steeds zo. Overigens: de uitdrukking 'de dienst uitmaken' komt oorspronkelijk uit de militaire wereld, wat te denken moet geven. 'De dienst' betekende in die kring tot ongeveer de Tweede Wereldoorlog 'de werkzaamheden voor de volgende week'. Die werden op een nota geschreven en op elk avondappél voorgelezen.

De anderen dienen

Machtswellust en heerszucht zijn in deze wereld aan de wanorde van de dag. Jezus zei in het gesprek met Jakobus en Johannes, die naar de ereplaatsen rechts en links van Hem in Zijn heerlijkheid geïnformeerd hadden: 'Zo mag het bij jullie niet gaan. Wie van jullie de belangrijkste wil zijn, zal de anderen moeten dienen, en wie van jullie de eerste wil zijn, zal ieders dienaar moeten zijn.'

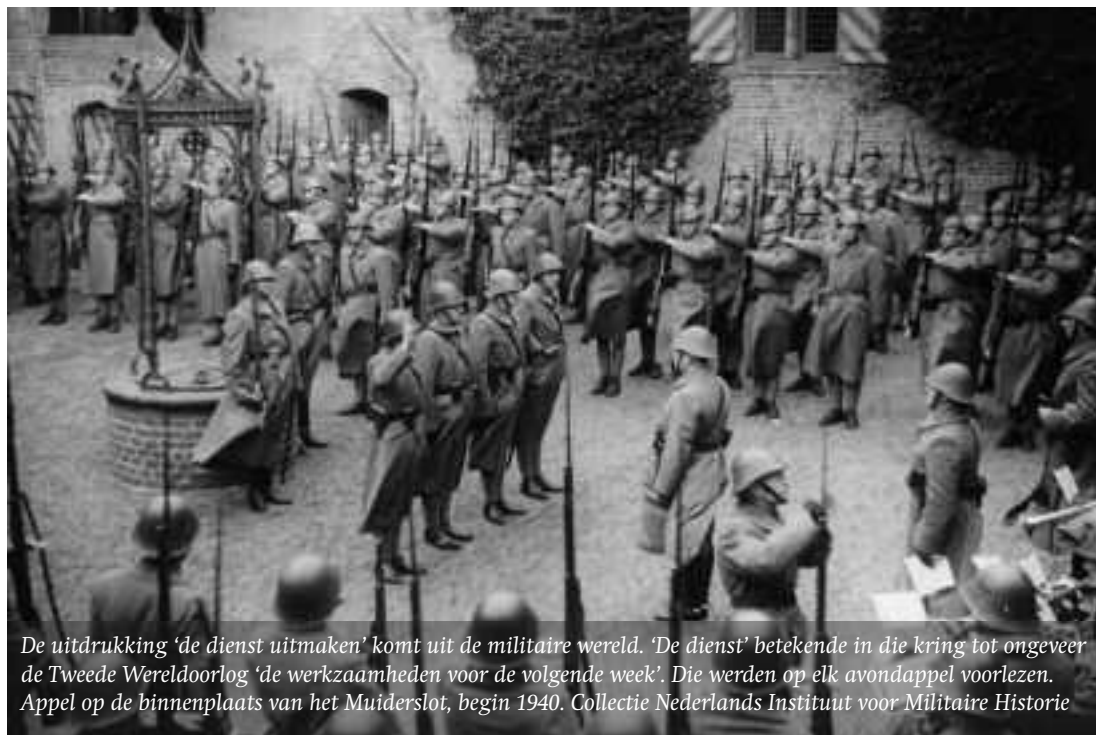
Jakobus en Johannes waren op de beste posities uit. In dit verband meld ik dat de twee leerlingen pas nog met Jezus (en met Mozes en Elia) bij de verheerlijking op de berg geweest waren. Toen hadden ze iets van die toekomstige heerlijkheid meegemaakt, en na-

tuurlijk smaakte dat naar meer. Maar toen al had Jezus gezegd dat het met Hem eerst bergafwaarts moest gaan. Hij moest de weg van de meeste weerstand gaan. Onder het motto: 'Door lijden tot heerlijkheid.'

Jezus zei in Zijn gesprek met Jakobus en Johannes: 'want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen.' Bij Jezus gaat het niet om machtswellust en heerszucht, maar om dienstbaarheid en opoffering. Hij heeft de daad zelf bij het woord gevoegd. Denk aan wat in Filippenzen 2 te lezen is: 'Hij die de gestalte van God had, hield zijn gelijkheid aan God niet vast, maar deed er afstand van. Hij nam de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens. En als mens verschenen, heeft hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis.' Daar staan we in deze tijd van het kerkelijk jaar weer bij stil.

Vorig jaar publiceerde dr. Bert van Veluw het boek Jezus' kruisdood in beeld. Hedendaagse en bijbelse metaforen van verzoening en verlossing. In het licht van het drama van de aardbeving in Turkije en Syrië verwoord ik zo'n metafoor, wel in het besef dat elke vergelijking op een of meer punten mank gaat. Ik denk aan de hulpverlener die omkomt bij het redden van een slachtoffer. In het evangelie gaat het ook om redding. In Lucas 19: 10 lezen we: 'De Mensenzoon is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren was.'

dr. Jan Dirk Wassenaar is predikant in Hellendoorn (Ov.) en een vaste medewerker van Geandewei

De uitdrukking 'de dienst uitmaken' komt uit de militaire wereld. 'De dienst' betekende in die kring tot ongeveer de Tweede Wereldoorlog 'de werkzaamheden voor de volgende week'. Die werden op elk avondappél voorlezen. Appél op de binnenplaats van het Muiderslot, begin 1940. Collectie Nederlands Instituut voor Militaire Historie

Kleurrijk Geloven Vrouwen met nivea en whw

Op 8 maart, de Internationale Vrouwendag staat centraal: Ongeremde Vrijheid. Daar gaan we ook voor met Kleurrijk Vrouwenwerk Heerenveen (KVH), een kleurrijke groep vrouwen met verschillende culturele achtergronden. Vrouwen die hier door hun ouders zijn gekomen en gevluchte vrouwen.

door Corry Nicolay

De basishouding is wederzijds respect voor en acceptatie van elkaars religie en levensvisie. We spreken ook regelmatig over ons eigen geloof en de daarbij horende cultuur. Met plezier gebruiken we dan de nivea-houding: *Niet Invullen Voor Een Ander.*

Dat invullen voor een ander kan ongemerkt gebeuren. We hebben afgesproken dat we elkaar er op wijzen als we het doen. En we stellen elkaar vragen vanuit de whw-code: we zorgen ervoor dat ze altijd beginnen met *Wat, Hoe of Waarom.*

Dankzij de nivea-houding en de whw-vragen hoeft niemand zich te verdedigen en kan elke vrouw in alle rust uitleggen wat iets betekent of waarom iets belangrijk voor haar is. Dat geeft een gevoel van in vrijheid jezelf kunnen zijn.

De vrouwen weten dat ik christen ben. We geloven allemaal in één God, die binnen het christelijke geloof en in andere geloven verschillend door mensen wordt herkend en beleeden.

In vrede samenleven

Ook kennen de vrouwen allemaal Jezus. Voor moslims is Jezus de één na belangrijkste Profeet en voor hindoes een menswording van God. Jezus is voor hen heilig. Wij zijn als gelovige vrouwen ervan overtuigd dat God zich via meerdere godsdiensten en gelovigen aan ons openbaart. Orthodoxe joden vinden Jezus een profeet, maar zij wachten nog op de Mes-

sias. Voor hen en veel anderen is Jezus een belangrijk voorbeeld van hoe je met respect voor elkaar en in vrede kunt samenleven.

Want *in vrede samenleven* is de centrale rode lijn. Geen dwang, maar een Goddelijke uitnodiging, geopenbaard en geleefd door Jezus op aarde. In vrijheid jezelf mogen zijn.

Welk spoor trek ik?

Belangrijk is voor mij de vraag: welk spoor trek ik met mijn leven? Ik geloof in kleurrijk samenleven. Daarbij hoort:

- elkaars ruimte respecteren om te kunnen zijn wie je bent
- dit doen vanuit je eigen overtuiging, waarbij je ook jezelf kunt zijn
- jouw manier van leven niet ten koste van anderen manifesteren
- zo nodig voor elkaar opkomen en voor elkaar in willen staan
- de ander net zo willen behandelen als jezelf graag behandeld wilt worden
- vanuit onze geschiedenis begrijpen dat de kleurrijke samenleving een logisch gevolg is van onze economie en dat we er als samenleving baat bij hebben.

Samen met veel mensen hebben we ontdekt: elkaar willen begrijpen geeft positieve energie en bidden geeft steun, ongeacht vanuit welk geloof.

Corry Nicolay uit Heerenveen
is predikant Kleurrijke communicatie
www.kleurrijkgeloven.nl

Diversen

IMD komt naar Johannes de Heer-zangavond in Kurioskerk

Op zondag 19 maart verleent het Interkerkelijk Mannenkoor Drachten (IMD) onder leiding van dirigent Freddy Veldkamp, medewerking aan de Johannes de Heer-zangavond in de Kurioskerk, Julianalaan 38 in Leeuwarden. Begeleidster op het orgel is Anja Heikamp. Het IMD kwam al vaker naar zangdiensten in de Kurioskerk en bewaart daar goede herinneringen aan. Aanvang: 19.30 uur

Laatste vrouwenochtend van het seizoen in Burdaard: 24 maart

Op vrijdag 24 maart is de laatste Interkerkelijke vrouwenochtend van het seizoen in Burdaard. Esther Hanemaaijer is de spreker, zij vertelt over de 'woestijnreis' die ze maakte tijdens haar ziekteproces. De titel van haar lezing is: 'Zijn striemen mijn genezing.' De deur van MFA Het Spectrum in Burdaard gaat open om 9.00 uur, het programma begint om 9.30 uur. Toegang 5 euro inclusief koffie/thee en cake, er is een collecte voor de onkosten. Ook deze keer is De Boektekamp aanwezig en er is kinderoppas.

Vocaal Ensemble Bonifatius brengt passie van Somervell

Vocaal Ensemble Bonifatius met dirigent Hans Algra brengt op 25 maart (20.00 uur) in de Grote Kerk in Dokkum en 26 maart (15.00 uur) in de Kruiskerk van Burgum 'The Passion of Christ' van Arthur Somervell. De muziek van deze Britse componist is een gevoelige vertolking van het drama van Christus' kruisweg, de emotie van toeschouwers en indringende vragen over de betekenis van dit lijden en sterven. Aanklacht, verbijstering, aanvaarding en meditatieve beschouwing wisselen elkaar muzikaal af. Solisten zijn sopraan Christy Luth, tenor Laurent Nadal en bariton Ben Brunt. De orgelbegeleiding komt van Jochem Schuurman. Vocaal Ensemble Bonifatius is een gemengd koor van dertig leden, opgericht in 1977. Koorleden zijn afkomstig uit Noardeast-Fryslân, Dantumadiel en Achtkarspelen. Het repertoire varieert van oude tot eigentijdse koormuziek. Het koor laat zich begeleiden door professionele vocale en instrumentale solisten of vertellers. Toegang: 15 euro, voorverkoop: 12,50 euro. Informatie en kaarten: bonifatiusensemble.nl

VOLGENDE KEER in G eandewei

De blik omhoog?

